

YKSITYISEN VARHAISKASVATUKSEN VALVONNAN SUUNNITELMA VUODELLE 2026  
JA VALVONTAKERTOMUS 2025

## Sisällysluettelo

|    |                                                                   |    |
|----|-------------------------------------------------------------------|----|
| 1. | OHJAUksen, NEUVONNAN JA VALVONNAN TARKOITUS JA TAVOITE.....       | 3  |
| 2. | VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVERKKO.....                             | 4  |
| 3. | VALVONTAVIRANOMAISET.....                                         | 4  |
| 4. | YHTEISTYÖ.....                                                    | 5  |
|    | 4.1 Seutuyhteistyö.....                                           | 5  |
|    | 4.2 Yhteistyö Lupa- ja valvontaviraston kanssa.....               | 5  |
| 5. | VALVONNAN TOTEUTTAMINEN.....                                      | 5  |
|    | 5.1 Yksityisen varhaiskasvatuksen lupa- ja ilmoitusmenettely..... | 6  |
|    | 5.2 Varda – Varhaiskasvatuksen tietovaranto.....                  | 7  |
|    | 5.3 Oma valvontasuunnitelma valvonnan ja ohjauksen välineenä..... | 8  |
|    | 5.4 Palveluntuottajan ohjaus ja neuvonta.....                     | 8  |
|    | 5.5 Käyntien dokumentointi, seuranta ja rekisterin ylläpito.....  | 8  |
|    | 5.6 Suunnitelmalliset käynnit.....                                | 8  |
|    | 5.7 Ennalta ilmoittamattomat käynnit.....                         | 9  |
|    | 5.8 Epäkohtaan perustuva eli reaktiivinen valvonta.....           | 9  |
| 6. | OHJAUksen JA VALVONNAN RAPORTOINTI.....                           | 10 |
|    | 6.1 Raportointi, seuranta, arviointi.....                         | 10 |
|    | 6.2 Valvontakertomus vuodelle 2024.....                           | 10 |
|    | 6.3 Laadun arviointi.....                                         | 10 |

## 1. OHJAUKSEN, NEUVONNAN JA VALVONNAN TARKOITUS JA TAVOITE

Kuntalain mukaan kunnan tehtävänä on järjestää sille lainsäädännöllä määrätyt tehtävät. Järjestämisvastuun perusteella kunnan on vastattava palveluiden yhdenvertaisuudesta saatavuudesta, tarpeen, määrän ja laadun määrittämisestä, tuottamistavasta, tuottamisen valvonnasta ja viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä.

Kunta tai kuntayhtymä voi tuottaa järjestämisvastuullaan olevat palvelut itse tai hankkia ne sopimukseen perustuen muulta palveluntuottajalta. Kunnan hankkiessa palveluita muulta palveluntuottajalta kunnalla säilyy kuitenkin järjestämisvastuu. Palveluntuottajan vastuu määräytyy sen mukaan, mitä kuntalaissa tai muussa lainsäädännössä säädetään tai mitä kunta ja palveluntuottaja sopivat. Valvonnan tarkoitus määritellään kuntalain pykälissä 8 ja 9. Valvonnalla varmistetaan, että kuntalainen saa saman laatuisen palvelun riippumatta siitä, onko palveluntuottaja kunta itse vai muu palveluntuottaja.

Varhaiskasvatuslaissa (540/2018) säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja tuottamisesta sekä varhaiskasvatuksen tietovarannosta. Lakia sovelletaan kunnan, kuntayhtymän ja yksityisen palveluntuottajan järjestämään tai tuottamaan päiväkotitoimintaan ja perhepäivähoitoon. Varhaiskasvatuslaissa tarkoitettua päiväkotitoimintaa ja perhepäivähoitoa saa järjestää ja järjestäjälle tuottaa kunta, kuntayhtymä ja yksityinen palveluntuottaja. Varhaiskasvatuslain lisäksi varhaiskasvatusta ohjaa valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018).

Varhaiskasvatuslain mukaan vuoden 2026 alusta varhaiskasvatuksen valvontaviranomaisia ovat yksityisen palveluntuottajan järjestämän ja tuottaman varhaiskasvatuksen osalta Lupa- ja valvontavirasto sekä kunnan toimielin tai sen määräämä viranhaltija. Varhaiskasvatuslaki edellyttää yhteistyötä eri valvontaviranomaisten kesken. Valvontaviranomaisten on toteutettava valvontaa ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä toiminnan järjestäjän kanssa.

Valvira ja aluehallintovirastot toteuttivat suunnitelmallista valvontaa yhdessä laatimansa valtakunnallisen varhaiskasvatuksen valvontaohjelman mukaisesti vuoden 2025 loppuun saakka. Aluehallintovirasto oli julkaissut Valtakunnallisen varhaiskasvatuksen valvontaohjelman vuosille 2023-2025. Uusi Lupa- ja valvontavirasto (LVV) ei ole vielä määritellyt vuodelle 2026 valtakunnallista valvontaohjelmaa. Valtakunnallisen valvontaohjelman tavoitteena on yhdenmukaistaa varhaiskasvatuksen ohjausta ja valvontaa. Valvontaohjelman lähtökohtana on, että valvonnassa siirrytään entistä enemmän ennakoiviin menetelmiin ja valvonnan asiakeskeisyyttä vahvistetaan. Varhaiskasvatuslaissa määriteltyjen valvontaviranomaisten on siten toteutettava valvontaa ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa. Monipuolisen ohjauksen ja neuvonnan tavoitteena on säädösten mukainen, laadukas varhaiskasvatus sekä varhaiskasvatusta koskevien muistutusten ja kanteluiden määrä väheneminen. Valvontaohjelmassa määritellään vuosittaiset painopistealueet, joihin erityisesti kohdistetaan ennakollista ohjausta ja neuvontaa.

Ylöjärven varhaiskasvatuksen ohjauksessa ja valvonnassa noudatetaan samoja painopistealueita.

Palveluntuottajarekisteri Soteriin kootaan tiedot kaikista yksityisistä varhaiskasvatuksen palveluntuottajista. Aiemmin rekisteriä ylläpitivät Valvira ja aluehallintovirasto. 1.1.2026 varhaiskasvatuslakiin (540/2018)

tulleen lakimuutoksen myötä kaikki rekisteröintitehtävät siirtyivät uudelle valtakunnalliselle Lupa- ja valvontavirastolle. Varhaiskasvatustilain mukaan yksityisten päiväkotien toiminta on ollut luvanvaraista 31.12.2025 saakka, 1.1.2026 siirryttiin jälleen rekisteröintimenettelyyn.

Kunnassa toimivien yksityisten perhepäivähoitajien ja ryhmäperhepäiväkotien rekisterin ylläpitäjänä on jatkossakin kunnan valvontaviranomainen.

Ohjauksen ja valvonnan kohteena olevia varhaiskasvatuspalveluita tuotetaan Ylöjärvellä palvelusetelillä tuettuna palveluna ja yksityisen hoidon tuella.

Yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta ja ohjaus perustuvat seuraaviin lakeihin ja asiakirjoihin:

- Hallintolaki (434/2003)
- Varhaiskasvatustilain (540/2018)
- Laki varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (1048/2025)
- Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (753/2018)
- Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan lupa- ja ilmoitusmenettelyyn kuuluvista liitteistä (890/2022)
- Varhaiskasvatustilain suunnitelman perusteet (Opetushallitus: Määräykset ja ohjeet 2022:2a)
- Ylöjärven varhaiskasvatustilain suunnitelma
- EU:n tietosuoja-asetus (EU 679/2016)
- Laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista (1503/2016)
- Laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä (504/2002)

## 2. VARHAISKASVATUKSEN PALVELUVERKKO

Ylöjärven varhaiskasvatuksen palveluverkkoa suunnitellaan kokonaisuutena, huomioiden kaupungin oma toiminta sekä yksityiset palveluntuottajat. Uudet toimijat ottavat yhteyttä varhaiskasvatusjohtajaan suunnitellessaan uutta toimipistettä, jotta selviää, onko suunniteltu toimipiste palveluverkon kannalta sopivassa paikassa.

Ylöjärven kaupungin varhaiskasvatustilain olevista lapsista 15 prosenttia oli yksityisessä varhaiskasvatustilain 31.12.2025. Yksityisen hoidontuella hoidettiin 34 lasta, ostopalvelupäiväkodissa oli 9 lasta ja palvelusetelipäiväkodeissa 275 lasta. Ostopalvelu päiväkotit on Svenska Barndaghemmet i Tammerfors.

## 3. VALVONTAVIRANOMAISET

Yksityisen varhaiskasvatuksen ohjaus ja valvonta kuuluvat sivistyspalveluiden vastuualueeseen. Ohjausta ja valvontaa toteuttaa varhaiskasvatuksen palvelujohtaja.

## 4. YHTEISTYÖ

### 4.1 Seutuyhteistyö

Tampereen kaupunkiseudun kunnat tekevät seutukunnallista yhteistyötä. Useammalla palveluntuottajalla on varhaiskasvatuksen yksiköitä eri kunnissa, joten valvonnan toimijoiden yhteistyö on perusteltua. Myös perheet käyttävät varhaiskasvatuspalveluita yli kuntarajojen.

Tampereen kaupunkiseudun verkkosivuilla on tietoa huoltajille, palveluntuottajille ja kuntien valvontaviranomaisille. Yksityisen varhaiskasvatuksen lomakkeita on kehitetty yhdessä seutukunnan ohjauksen ja valvonnan työryhmässä. Kaikki seudun kunnat käyttävät samoja materiaaleja sekä yhteistä seudullista palvelusetelisääntökirjaa. Sääntökirjan päivitystarpeita sekä palvelusetelin arvoa tarkastellaan vuosittain. Sääntökirjaa päivitetään keväällä 2026 ja päivitetty sääntökirja astuu voimaan 1.8.2026. Palvelusetelin arvoon tehtiin indeksikorotus 1.8.2025.

### 4.2 Yhteistyö Lupa- ja valvontaviraston kanssa

Valvontaviranomaisten on toimittava yhteistyössä varhaiskasvatuslaissa säädettyjä tehtäviä hoitaessaan. Kunnan toimielimen on heti ilmoitettava valvonnassa tietoonsa tulleista puutteellisuuksista tai epäkohdista sekä 55–58 §:n perusteella tekemistään toimenpiteistä ensisijaisesti Lupa- ja valvontavirastolle. Lupa- ja valvontaviraston on ilmoitettava 55–58 §:n perusteella tekemistään yksityisiä palveluntuottajia koskevista toimenpiteistä niiden kuntien toimielimille, joiden alueella palveluja tuotetaan.

Valvontaa ja ohjausta tehdään yhteistyössä Lupa- ja valvontaviraston kanssa. Lupa- ja valvontavirasto järjestää koulutusta sekä kuntien valvoville viranomaisille, että palveluntuottajille ja tiedottaa ajankohtaisista asioista. Lupa- ja valvontavirastolla ja kunnan valvovalla viranomaisella on myös konsultointiyhteys ja tapaamisia järjestetään säännöllisesti. Valvonnassa mahdollisesti ilmenevistä epäkohdista tai huolen aiheista kunnan valvova viranomainen voi saada ohjausta ja neuvontaa Lupa- ja valvontaviraston viranomaiselta ja menettelytavoista sovitaan yhdessä.

Lupa- ja valvontaviraston Varhaiskasvatuksen valtakunnallisessa valvontaohjelmassa määritellään vuosittaiset painopistealueet, joihin erityisesti kohdistetaan ennakollista ohjausta ja neuvontaa. Tampereen kaupunkiseudun valvonnan ja ohjauksen toimijat huomioivat painopisteet omilla valvontakäynneillään.

## 5. VALVONNAN TOTEUTTAMINEN

Valvontaviranomaisten on toteutettava valvontaa ensisijaisesti antamalla varhaiskasvatuksen järjestäjälle tarpeellista ohjausta ja neuvontaa sekä seuraamalla toiminnan kehitystä yhteistyössä toiminnan järjestäjän kanssa.

Viranomaisvalvonnan muotoja ovat ennakoiva ja jälkikäteinen valvonta. Ennakoivaa valvontaa ovat mm. omavalvonnan varmistaminen sekä suunnitelmallinen valvonta, rekisteröinti, ohjaus, neuvonta ja viestintä. Jälkikäteistä eli reaktiivista valvontaa ovat valvonta-asiat, jotka otetaan käsittelyyn kantelun, epäkohtailmoituksen tai muun yhteydenoton perusteella tai muista lähteistä saadun tiedon perusteella (esim. tiedotusvälineet, tilastot ja raportit). Valvonnan eri muodot täydentävät toisiaan. Jälkikäteiseen

valvontaan sisältyy aina ohjausta ja ennakkoivassa valvonnassa voidaan käyttää tietoa jälkikäteisen valvonnan ratkaisuksista ja menettelytavoista.

Eri tahojen valvontavastuut esitetään tiivistetysti alla olevassa kuvassa. Kuva on Varhaiskasvatuksen valtakunnallisesta valvontaohjelmasta.

## Eri tahojen valvontavastuut tiivistetysti

### Yksityinen palveluntuottaja vastaa

- Tuottamansa palvelun laadusta.
- Siitä, että asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset.
- Siitä, että varhaiskasvatuslain (540/2018) pykälät 57 a ja 57 b - Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus ja toimenpiteet ilmoituksen johdosta - toteutuvat.
- Vastaa omaavaltontasuunnitelman laadinnasta ja toteutuksesta. Omaavaltontasuunnitelma on palvelujen laadun ja sisällön ensisijainen valvontamenetelmä.

### Kunta vastaa

- Valvonnasta.
- Siitä, että kunnan järjestämät palvelut järjestetään varhaiskasvatusta koskevien säädösten sekä varhaiskasvatussuunnitelma perusteiden mukaisesti.
- Siitä, että varhaiskasvatuslain (540/2018) pykälät 57 a ja 57 b – Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus ja toimenpiteet ilmoituksen johdosta – toteutuvat.

### Aluehallintoviraston ja Valviran rooli

- Laissa tarkoitettu lupaviranomainen.
- Valvoo yhteistyössä kunnan kanssa.
- Omaavaltontasuunnitelman sisällöllinen ohjaus (Valvira).

## 5.1 Yksityisen varhaiskasvatuksen rekisteröintimenettely

Uudelle palveluntuottajalle (päiväkotitoiminta, perhepäivähoito) annetaan ohjausta ja konsultaatiota jo ennen palveluntuottajaksi ryhtymistä. Neuvontaa annetaan tarvittavista asiakirjoista ja tiloihin tehdään alustava tilakatselmus.

Yksityisen varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan lupamenettely muutettiin lailla (940/2025) rekisteröintimenettelyksi 1.1.2026 alkaen. Yksityisen palveluntuottajan rekisteröintimenettely perustuu varhaiskasvatuslakiin ja Opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseen varhaiskasvatuksen yksityisen palveluntuottajan rekisteröintimenettelyyn kuuluvista liitteistä.

Lupa- ja valvontavirasto on laatinut oppaan Yksityisen varhaiskasvatuksen päiväkotitoiminnan rekisteröintimenettely - opas palveluntuottajille ja kunnan valvontaviranomaisille. Opas auttaa myös kunnan valvontaviranomaista toteuttamaan oman osuutensa rekisteröintimenettelyprosessissa.

Varhaiskasvatuslain (940/2025) mukaan yksityistä päiväkotitoimintaa saa harjoittaa palveluntuottaja, jota ja jonka toimipaikkoja koskevat tiedot on tallennettu 46§:ssä tarkoitettuun Lupa- ja valvontaviraston

ylläpitämään palveluntuottajien rekisteriin, Uusi palveluntuottaja saa aloittaa toimintansa, kun palveluntuottajan on katsottu täyttävän 43a §:ssä tarkoitetut yleiset edellytykset, sen toimipaikka on tarkastettu 44b §:ssä säädetyn mukaisesti ja kunta on antanut tarkastuskertomuksen suorittamastaan tarkastuksesta, eikä tarkastuksessa ole havaittu puutteita.

Perhepäivähoitoa järjestävän tai tuottavan yksityisen palveluntuottajan on ennen toiminnan aloittamista tai sen olennaista muuttamista tehtävä kirjallinen ilmoitus sekä toimitettava tarvittavat asiakirjat Ylöjärven kaupungin varhaiskasvatukseen. Yksityisen perhepäivähoitajan koti käydään tarkastamassa ennen toiminnan aloittamista.

Perhepäivähoidon osalta rekisteriä ylläpitää Ylöjärven kaupunki. Päiväkotien rekisteröinnistä vastaa Lupa- ja valvontavirasto.

Yksityisen hoidon tuella lapsen kotiin palkattavan työsopimussuhteisen hoitajan hyväksyy kunnan viranomainen. Valvonnasta vastaa työnantajana toimiva perhe.

## 5.2 Varda – Varhaiskasvatuksen tietovaranto

Varhaiskasvatuksen tietovarannosta määrätään varhaiskasvatuslaissa. Kansallinen varhaiskasvatuksen tietovaranto, Varda, kerää varhaiskasvatuksen tiedot valtakunnallisesti yhteen paikkaan. Tietovarannon avulla varhaiskasvatuksesta saadaan jatkossa yhteismitallista, vertailukelpoista ja laadukasta tietoa mm. viranomaisten käyttöön. Varhaiskasvatuksen tietovarantoon yksityisen varhaiskasvatuksen osalta tietoja tallentavat kunnan hyväksymät palveluntuottajat.

## 5.3 Omavalvontasuunnitelma valvonnan ja ohjauksen välineenä

Kirjallisen omavalvontasuunnitelman laatiminen on yksityisille varhaiskasvatuksen palveluntuottajille lakisääteinen velvollisuus. Yksityinen palveluntuottaja sitoutuu lainsäädännön (Varhaiskasvatuslaki 48§) perusteella valvomaan omaa toimintaansa, myös alihankintana tilattua tuotantoa. Palveluntuottajalla on aina velvollisuus huolehtia siitä, että palvelu tuotetaan turvallisesti ja laadukkaasti.

Omavalvonnalla varmistetaan, että kaikki työntekijät toimivat yhteisesti sovittujen käytäntöjen mukaisesti. Omavalvontasuunnitelmassa kuvataan sekä varhaiskasvatuksen asiakasturvallisuuden että laadun varmistamiseksi ja parantamiseksi suunnitellut menettelytavat ja siinä käytettävät asiakirjat. Omavalvontasuunnitelma on julkinen, ja se täytyy pitää yksikössä asiakasperheiden ja muiden kiinnostuneiden nähtävillä. Omavalvonnan toteutumista pitää seurata, ja omavalvontasuunnitelman ajantasaisuus pitää tarkistaa säännöllisesti.

Lupa- ja valvontavirasto on antanut määräyksen omavalvontasuunnitelman sisällöstä, laatisesta ja seurannasta. Lupa- ja valvontavirasto ohjaa ja valvoo omavalvontasuunnitelmien tekemistä. Lupa- ja valvontaviraston lisäksi kunnat valvovat yksityisten palveluntuottajien ja yksityisten perhepäivähoitajien omavalvontasuunnitelmien laatimista.

Uuden palveluntuottajan on tehtävä omavalvontasuunnitelma soveltuvin osin jo ennen toiminnan aloittamista. Tällöin suunnitelmaan pitää täyttää toimipaikkaa koskevat perustiedot sekä toimintaa koskevat linjaavat periaatteet. Palveluntuottajan pitää laatia omavalvontasuunnitelma valmiiksi yhteistyönä

henkilöstön kanssa kolmen kuukauden kuluessa toiminnan aloittamisesta. Omavalvonta on ensisijaista valvontaa ja sillä varmistetaan, että toimintayksikössä toimitaan sovittujen käytäntöjen mukaisesti.

Yksikön omavalvontasuunnitelman avulla seurataan ja kehitetään palvelujen laatua säännöllisesti. Suunnitelma toimii myös yksikön perehdytyksen välineenä. Päiväkotien suunnitelman hyväksyy ja vahvistaa toiminnasta vastaava päiväkodin johtaja.

#### 5.4 Palveluntuottajan ohjaus ja neuvonta

Yhteistyössä yksityisten palveluntuottajien kanssa olennaista on ohjauksellinen, tiedotuksellinen ja keskustelullinen näkökulma. Tavoitteena on luoda yhdessä toimivat ohjaus- ja valvontarakenteet, jotka palvelevat sekä kuntaa että yksityistä toimijaa ja viime kädessä asiakasta.

Vuosittaisten valvontakäyntien lisäksi palveluntuottajien edellytetään osallistuvan kunnan osoittamiin yhteisiin tapaamisiin ja koulutuksiin. Tilaisuuksissa viestitään niin valtakunnallisesti kuin seutu- ja kuntakohtaisestikin ajankohtaisista asioista esimerkiksi lakimuutoksista, seudullisesta palvelusetelisääntökirjasta sekä kunnan strategiasta ja tavoitteista. Myös kunnan omien varhaiskasvatuksen linjausten tulee toteutua yksityisissä varhaiskasvatuspalveluissa. Tapaamisten yhtenä tärkeänä tehtävänä on verkostoituminen muiden toimijoiden kanssa.

Varhaiskasvatuslain 39 § mukaan varhaiskasvatuksen järjestäjän ja tuottajan on huolehdittava siitä, että varhaiskasvatuksen henkilöstö osallistuu riittävästi ammattitaitoa ylläpitävään ja kehittävään täydennyskoulutukseen. Täydennyskoulutuksen toteutumista ja vaikuttavuutta seurataan ja arvioidaan valvontakäynneillä.

Vuonna 2026 Ylöjärven kaupunki tarjoaa yksityisille mahdollisuuden osallistua varhaiskasvatuksen järjestämiin koulutuksiin.

#### 5.5 Käyntien dokumentointi, seuranta ja rekisterin ylläpito

Valvonnassa ja ohjauksessa ylläpidetään rekisteriä kaikista kunnan alueella toimivista palveluntuottajista.

Palveluntuottaja toimittaa elokuussa toimintavuosi-ilmoituksen ja kaksi kertaa vuodessa (syyskuu, helmikuu) koko yksikön lapsiryhmä- ja henkilökuntatiedot kunnan valvontaan ja ohjaukseen. Palveluntuottajalta edellytetään lasten ja henkilökunnan suhdelukujen suunnitelmallista seuraamista.

Valvonnan vuosisuunnitelman mukaisista valvontakäynneistä laaditaan valvonta-asiakirja ja reaktiivisista valvontakäynneistä laaditaan tarkastuspöytäkirja.

#### 5.6 Suunnitelmalliset käynnit

Suunnitelmalliset käynnit ovat ohjausta, neuvontaa ja seurantaa eli ennakkoivaa valvontaa. Käytössä olevat seudulliset valvonta-asiakirjat ja lomakkeet on päivitetty vuonna 2025.

Kunnan yksityisestä varhaiskasvatuksesta vastaava viranomainen tekee vuosittain ohjaus- ja valvontakäyntejä yhdessä palveluntuottajan kanssa sopien. Käynnin aikana käydään läpi toiminnan kannalta merkityksellisiä asioita ja täytetään yksityisen varhaiskasvatuksen valvonta-asiakirja. Sovittaessa valvontakäynnistä on samalla sovittu myös keskusteltavat ja tarkastettavat asiakirjat sekä kohteet ko.

käynnillä. Valvonta-asiakirjaan kirjataan myös tarkistettut kohteet ja mahdolliset yhteisesti sovitut jatkotoimenpiteet.

Suunnitelmallinen valvonta toimintavuoden aikana

- asiakirjatarkistukset
- toimintavuosi-ilmoitus elokuun loppuun mennessä (päiväkodit ja ryhmäperhepäiväkodit)
- henkilöstö- ja lapsiryhmätiedot syyskuun ja helmikuun loppuun mennessä (kaikki yksiköt)
- muut asiakirjat kunnan aikataulun mukaisesti
- syksyn käynti päiväkotiin/vuosittainen käynti ryhmäperhepäiväkotiin/perhepäivähoitokotiin
  - yksikön oma valvontasuunnitelma (sis. turvallisuussuunnitelma, kiusaamisen ehkäisy-suunnitelma jne.)
  - uuden henkilöstön tutkintojen kelpoisuudet
  - täydennyskoulutus-suunnitelma
  - yksikön toimintasuunnitelma/ryhmän pedagoginen suunnitelma (pph)
  - lasten varhaiskasvatussuunnitelmien laadintaan ja arviointiin liittyvät käytännöt
  - tilat
- yksityisiin päiväkoteihin tehdään vuosittain toinen ohjaus- ja valvontakäynti, jonka sisältö painottuu päiväkodin pedagogiseen toimintaan, lasten osallisuuteen ja oppimisympäristöihin.

## 5.7 Ennalta ilmoittamattomat käynnit

Päiväkoteihin ja ryhmäperhepäiväkoteihin tehdään yksi ennalta ilmoittamaton valvontakäynti vuodessa. Käynneistä laaditaan valvonta-asiakirja. Valvontakäynneillä keskitytään erityisesti henkilöstömitoituksen ja lapsiryhmän enimmäiskoon valvontaan sekä varhaiskasvatuksen pedagogiikkaan

## 5.8 Epäkohtaan perustuva eli reaktiivinen valvonta

Palveluntuottajan tulee raportoida kunnalle mahdollisimman pian tai viimeistään kahden viikon kuluttua palvelua koskevista reklamaatioista, kanteluista ja hoitovahinkoilmoituksista sekä ilmoittaa tehdyistä korjaavista toimenpiteistä.

Mikäli kunta saa asiakkaan, työntekijän tai muun tahon epäkohtailmoituksen, kantelun tai esim. median kautta tietoonsa epäkohtia yksityisen varhaiskasvatuspalvelun tuottajan toiminnassa, pyytää kunta selvitystä palveluntuottajalta ja/tai tekee yksikköön tarkastuksen.

Valvontatoimet aloitetaan aina, kun epäillään tai on tullut ilmi, että yksityinen palveluntuottaja on menetellyt virheellisesti tai jättänyt velvollisuutensa täyttämättä, kun se on järjestänyt varhaiskasvatuslain mukaista toimintaa. Varhaiskasvatuslaissa (§ 55-59) määritellään valvontaviranomaisten menettelytavat reaktiiviseen palautteeseen.

Valvontatoimia valmistellaan laatimalla selvityspyyntö tai tekemällä tarkastuskäynti. Kun varhaiskasvatuksen valvonta-asia on selvitetty tarvittavin toimenpitein, tehdään valvontapäätös. Kunnan on ilmoitettava Lupa-Valvontavirastolle tekemistään toimenpiteistä. Varhaiskasvatuksen valvontaan liittyvät päätökset ovat julkisia.

## 6. OHJAUKSEN JA VALVONNAN RAPORTOINTI

### 6.1 Raportointi, seuranta, arviointi

Kunnissa toimitaan seutukunnallisesti laaditun valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvonnan toteutumisesta raportoidaan vuosittain lautakunnalle osana valvontasuunnitelmaa. Huomattavista laatu poikkeamista raportoidaan tarvittaessa reaaliaikaisesti.

### 6.2 Valvontakertomus vuodelle 2025

Yksityisiä palveluntuottajia Ylöjärvellä 31.12.2025 ovat viisi palvelusetelillä toimivaa päiväkotia; Touhula Ylöjärvi (106 paikkaa), Touhula Satuvekara1 (105 paikkaa), Touhula SatuVekara2 (77 paikkaa), Touhula Vekarametsä (96 paikkaa), Verkanappulat Nappulalähde (56 paikkaa). Lisäksi yksityisen hoidon tuella toimivia yksityisiä omassa kodissaan työskenteleviä perhepäivähoitajia on 4, työsuhteisia hoitajia 1 sekä kaksi ryhmäperhepäiväkotia (Villa Vallaton ja Metsäkylän ryhmis).

Määräaikaisia valvontakäyntejä on vuonna 2025 tehty kolme jokaiseen yksityiseen päiväkotiin. Keväällä 2025 käyntejä oli kaksi, joista toinen oli ennalta ilmoittamaton ja toinen ns. laatu käynti. Laatu käynnillä käytiin yhdessä henkilöstön kanssa läpi ennalta ilmoittamattoman käynnin raportti sekä keskusteltiin henkilöstön kanssa tuen prosessin toteutumisesta yksikössä. Syksyn käynnillä käytiin päiväkodin johtajan kanssa läpi yksikön suunnitelmat, lapsiryhmät sekä henkilöstö. Käyntien lisäksi ohjausta on toteutettu sähköposti viestein ja puheluiden välityksellä.

Perhepäivähoitajien luona käytiin kerran toimintavuoden aikana. Työsuhteisia hoitajia on hyväksytty 2.

Toimintaan liittyviä selvityspyynnöitä on tehty 2. Selvityspyynnot ovat koskeneet erityisruokavalioiden huomioimista sekä lastensuojeluilmoituksen tekemisen ohjeistusta. Selvityspyyntöihin on saatu kirjallinen vastaus palveluntuottajilta.

Yksityisten palveluntuottajien päiväkodin johtajille on järjestetty toimintavuoden aikana tapaaminen. Tapaamisissa on käyty yhdessä läpi Ylöjärven varhaiskasvatuksen ajankohtaisia asioita. Yksityisen palveluntuottajan henkilöstölle on myös tarjottu mahdollisuutta osallistua kaupungin järjestämiin koulutuksiin. Kaksi kertaa vuodessa on pidetty yhteistyötapaamiset palveluntuottajien johdon kanssa (aiheina mm. palvelusetelin arvo, tuen toteutuminen yksiköissä).

Ylöjärven kaupungin varhaiskasvatuksen kolme erityisopettajaa toimivat yksityisten palveluntuottajien apuna lasten tukeen liittyvissä asioissa. Erityisopettajat ovat käyneet kutsuttuina yksityisissä päiväkodeissa ja yhdessä kasvattajien kanssa valmistelleet lasten tuen prosesseja. Varhaiskasvatuksen erityisopettajat ovat tarjonneet konsultaatiota puhelimitse, sähköpostitse sekä sovituilla käynneillä.

### 6.3 Laadun arviointi

Varhaiskasvatuslain mukaan järjestäjän ja tuottajan tulee arvioida antamaansa varhaiskasvatusta sekä osallistua ulkopuoliseen toimintansa arviointiin. Toiminnan laatua arvioidaan jokaisella valvontakäynnillä sekä palveluntuottajilta säännöllisesti pyydettävien dokumenttien avulla. Laatua arvioidaan myös saadun

asiakaspalautteen perusteella sekä asiakastyytyväisyyskyselyillä niin kunnan että palveluntuottajan järjestämällä. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultaatio- ja ohjauskäynnit varmistavat lapsen edun ja tuen toteutumista yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Palveluntuottajia kannustetaan ottamaan käyttöön Karvin eli Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen varhaiskasvatukselle laatima laatujärjestelmä, Valsi.